

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Výchovný ústav pro mládež, Hostinné, Dvořákova 474

Dvořákova 474, 543 71 Hostinné

Identifikátor školského zařízení: 600 029 867

Termín konání orientační inspekce: 29. - 31. ledna 2001

Čj.	093 046/01-5060
Signatura	oi5pu201

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Výchovný ústav pro mládež, Hostinné, Dvořákova 474 (dále jen ústav) je speciální výchovné zařízení pro mládež s nařízenou ústavní výchovou nebo ochrannou výchovou. Pečuje o obtížně vychovatelné chlapce, kteří ukončili docházku do základní školy nebo do zvláštní školy.

Ústav zřídilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana jako příspěvkovou organizaci.

Podle *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* ústav sdružuje střední odborné učiliště s kapacitou 18 žáků, praktickou školu s kapacitou 18 žáků, výchovný ústav pro mládež s kapacitou 36 žáků a školní jídelnu s kapacitou 60 jídel.

V době konání inspekční činnosti byly zřízeny dvě výchovné skupiny, evidenční stav ústavu činil ke dni 30. lednu 2001 celkem 33 svěřenců.

Předmětem inspekce byla činnost výchovného ústavu pro mládež a odborný výcvik středního odborného učiliště a praktické školy.

HODNOCENÍ KVALITY REEDUKACE A RESOCIALIZACE

Reedukační a resocializační program

Základním dokumentem upravujícím podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací činnosti je *Vnitřní řád*, který stanovuje základní pravidla reedukačního programu. Vychází především z režimových prvků doplněných hodnotícím systémem. Přestože dokument obsahuje stať týkající se fázi převýchovného procesu, její praktické využití a realizace nebyly v rámci předložené dokumentace a dalšího inspekčního zjišťování zaznamenány (např. sledování diagnostické a terapeutické péče, fázování převýchovného procesu).

Jasný resocializační program je tedy stanoven, není však uplatňován - není systematicky podporována péče o pozitivní komunikaci ve výchovné skupině, není důsledně požadováno dodržování řádu a režimu ústavu, nejsou cíleně prohlubovány interpersonální vztahy apod. Základní zdroje korekce chování tím nejsou konzistentně využívány. Rovněž tak model terapeutického společenství není součástí aplikovaného převýchovného systému.

Lze tedy konstatovat, že základní prvky reedukačního a resocializačního programu v realizační fázi nekorespondují zcela s typem zařízení a se složením kolektivu svěřenců.

Vnitřní řád věnuje pozornost adaptační fázi, doklady o jejím sledování však nebyly vedením ústavu předloženy.

Hodnotící systém vychází v hrubých rysech z ustanovení Vnitřního řádu. Svěřenci jsou zařazováni podle svého chování do jednoho z pěti výchovných stupňů, přičemž se vychází z hodnocení vychovatelů, pomocných vychovatelů, učitelů a mistrů odborného výcviku. Přiznávání výše kapesného deklarované Vnitřním řádem však neodpovídá požadavkům vyhlášky č. 247/1996 Sb., o výši kapesného a věcné pomoci poskytovaného dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou. Nejsou stanovena výchovná hlediska v rámci limitů výše kapesného, jak požaduje § 1 odst. 5 uvedeného právního předpisu. Výše kapesného je vedena na osobních kontech svěřenců. Zde jsou zaznamenávány příjmy a výdaje, které jsou podloženy žádostí kmenového vychovatele. Nebyly předloženy doklady, z nichž by bylo patrné hodnocení svěřence, na jehož základě byla přiznána určitá výše kapesného v rámci daného limitu. Nebyly zaznamenány snahy

o sjednocení výchovných postupů a hodnocení svěřenců ve vztahu k hodnoticímu systému. Při namátkové kontrole osobních kont svěřenců bylo zjištěno, že kapesné je přiznáváno v částkách odpovídajícím § 1 odst. 1 vyhlášky č. 247/1996 Sb.

Vychovatelé plánují svoji činnost ve výchovné skupině sami na základě rámcových pokynů vedoucího vychovatele - jsou určovány pouze nutné práce a společné akce. Plánování další činnosti vychází z osobní erudice vychovatelů, není parafováno vedoucím vychovatelem ani ředitelem ústavu. Tím není zajištěna kontinuita výchovného působení ani systematické vedení reedukačního a resocializačního procesu.

Vychovatelé nevypracovávají individuální plány svěřenců. Vedoucí vychovatel si pouze zapisuje výchovné problémy svěřenců, které se v průběhu pobytu chlapců v ústavu vyskytnou a které slouží jako podklad při spolupráci s Policií ČR. Nebyl však předložen žádný doklad o plánování reedukačního a resocializačního procesu jednotlivých svěřenců, rovněž tak nejsou k dispozici záznamy o průběhu tohoto procesu ani o jeho výsledcích. Individuální výchovná péče o svěřence je tak neprokazatelná. Výchovný systém vykazuje prvky nahodilosti, nesystematičnosti a nedůslednosti.

Samospráva svěřenců není zřízena, čímž dochází k porušení § 16 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, tím, že svěřencům není umožněno právo volit a být volen do samosprávných orgánů ústavu.

Aplikovaný systém převýchovného procesu je v dostačující míře otevřen vnějším vlivům. V souladu s příslušným ustanovením Vnitřního řádu (hodnotící stupně) jsou svěřencům umožněny volné vycházky. Chlapci se společně s vychovatelem účastní řady sportovních aktivit, které jsou pořádány podobnými ústavu v republice a školami v trutnovském okrese. Rovněž navštěvují v rámci výchovné vzdělávací činnosti sportovní a kulturní akce mimo ústav (viz str. 6, kapitola Další aktivity, které významně ovlivňují reedukační a resocializační činnost školského zařízení).

Pracovníci ústavu věnují odpovídající pozornost spolupráci s rodinami svěřenců. Sociální pracovnice zasílá zákonným zástupcům oznámení o přijetí do ústavu, informuje rodiče o závažných okolnostech (útěcích apod.). Návštěvy rodičů jsou evidovány a jsou umožněny po předchozí dohodě prakticky kdykoliv. Ředitel ústavu navštěvuje rodiny svěřenců, a to především v době dovolenek (hlavní či vedlejší prázdniny).

Svěřenci nejsou v dostačující míře zapojováni do estetické úpravy vnitřních ani vnějších prostor ústavu.

Reedukační a resocializační program ústavu je sice deklarován, jeho aplikace však vykazuje nedostatky (nedůsledné, nekontinuální a nesystematické zajištění převýchovného procesu ve vztahu ke specifice zařízení). Otevřenost vnějším vlivům a spolupráce s rodinami svěřenců je hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita reedukačního a resocializačního procesu je na základě zjištěných skutečností celkově hodnocena jako pouze vyhovující.

Podmínky pro reedukační a resocializační činnost

Z celkového počtu sedmi vychovatelů pouze dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu právních předpisů. Dva vychovatelé (včetně vedoucího vychovatele - statutárního zástupce) nemají pedagogické vzdělání, další tři vychovatelé nemají střední pedagogické vzdělání rozšířeno studiem speciální pedagogiky. Tato skutečnost je v rozporu s § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále s § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a dále

s § 1 a § 2 odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců

Ve funkci vychovatele působí šest mužů a jedna žena. Tento poměr odpovídá specifickému charakteru ústavu. Žádný z vychovatelů neabsolvoval psychologický či sociálně psychologický výcvik.

V průběhu inspekce bylo zaznamenáno, že na výchovně vzdělávacím procesu se v přiměřené míře podílejí rovněž nepedagogičtí pracovníci.

V ústavu je dostatek prostor k realizaci výchovně vzdělávacího programu. Je využíváno rovněž rozsáhlého parku a sportoviště v bezprostřední blízkosti. Vnitřní zařízení kluboven, ložnic a šaten je vybaveno nábytkem vykazujícím vysoký stupeň opotřebovanosti. Vychovatelé mají k dispozici pro práci s výchovnými skupinami sklad sportovního náradí (lyžařské sjezdové a běžecské vybavení, brusle, míče, lodě, jízdní kola apod.). Další pomůcky a potřeby pro mimoškolní činnost prakticky nejsou vedením ústavu zabezpečeny. Školní knihovna není obnovována. Ústav pravidelně odebírá denní tisk a časopis Mladý svět, tyto tiskoviny však nejsou systematicky využívány ve výchovném procesu.

Ložnice svěřenců jsou dvoulůžkové až šestilůžkové, některé z nich jsou průchozí, což nejsou okolnosti zabezpečující předcházení sociálně patologickým jevům. V době inspekce nebyla všechna lůžka z důvodu nízkého počtu fyzicky přítomných svěřenců obsazena, vychovatelé se snažili o rovnoměrné naplnění ložnic.

Vnitřní prostředí ústavu nepůsobí na základě subjektivních zjištění estetickým a příznivým dojmem. Na stěně jedné z ložnic visely v době inspekce obrázky pornografického charakteru.

Úklid většinou obstarávají svěřenci pod dohledem vychovatele v rámci režimových činností. Některé společné prostory uklízí pracovnice zaměstnaná na částečný úvazek. Nedostatečná čistota a nepořádek v některých navštívených prostorách svědčily o nedůsledném přístupu vychovatelů k režimovým činnostem svěřenců. Zásada výchovy prostředím tak není naplňována. Denní režim uvedený ve Vnitřním řádu ústavu odpovídá věkové struktuře kolektivu. Vychovatelé však poskytují svěřencům neadekvátně příliš mnoho volného času. Jak bylo sledováno v průběhu inspekční činnosti, tráví chlapci tento čas většinou kouřením v jedné z chodeb ústavu.

Vzhledem k nízkému počtu vychovatelů splňujících podmínky odborné a pedagogické způsobilosti jsou personální podmínky hodnoceny jako pouze vyhovující. Materiální podmínky jsou velmi dobré v oblasti sportovního vybavení, interiéry ústavu a další zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu nedosahuje potřebné úrovně srovnatelné se zařízeními obdobného typu. Celkově je oblast materiálních podmínek hodnocena jako průměrná. Psychohygienické podmínky jsou pouze vyhovující.

Organizace, formy a metody reedukace a resocializace

V aplikovaném výchovném systému ústavu převažují aktivity režimového charakteru, dále pracovní a sportovní činnosti.

Vnitřní řád ani jeho výňatek není svěřencům k dispozici. Pracovníci ani svěřenci nejsou s jeho zněním prokazatelně seznámeni. Z rozhovorů se svěřenci v průběhu inspekce vyplynulo, že hodnotící systém jim není zcela srozumitelný a dochází k nejednotnému výkladu ze strany vychovatelů. Tuto skutečnost potvrdili při řízených rozhovorech vychovatelé a další pracovníci ústavu.

Vychovatelé a učitelé se společně s ředitelem účastní „nástupu“, před odpolední činností výchovných skupin. V době inspekce bylo v jeho průběhu provedeno velmi stručné hodnocení

dne, byly předány stručné informace ze strany pedagogických pracovníků. Prostor pro reflexi či sebereflexi svěřenců, vyjádření jejich názorů a pocitů nebyl vytvořen. Při sledování odpolední činnosti byly zaznamenány rozdíly v pedagogické práci jednotlivých vychovatelů. V jednom případě byla část mimoškolního programu věnována cílené komunikaci se svěřenci a rozvoji jejich sebepoznání. V dalších pozorovaných situacích však byla zjevná nízká míra pedagogické invence ze strany vychovatelů.

Z dostupných materiálů (týdenní programy výchovných skupin, Hlavní kniha - denní záznamy, osobní spisy svěřenců, zápisy z porad) a na základě pozorování činnosti vychovatelů jednoznačně vyplývá absence jednotného výchovného působení a kontinuity reedukačního a resocializačního procesu, dále jednotvárnost používaných metod a forem práce, nejasná organizační pravidla, nedůslednost vychovatelů, neuplatňování řádu a systému ve výchově chlapců s poruchami chování. Vychovatelé v rámci své činnosti nesledují cíle převýchovného procesu, neboť tyto nejsou pro jednotlivé svěřence vymezeny.

Odborné činnosti etopedického charakteru (modelové situace, sociální trénink, psychoterapeutické či psychorelaxační techniky apod.) nejsou prováděny.

Vedení ústavu vytváří prostor pro samostatné aktivity svěřenců (kroužky organizované jinými subjekty, návštěva posilovny ve městě, účast na aktivitách religiozního charakteru). Svěřenci však dle sdělení ředitele neprojevují výrazný zájem o tyto činnosti, vyjma několika jednotlivců.

V průběhu inspekce byl sledován častý pohyb svěřenců po prostorách ústavu bez cíleného zaměstnání, chlapci často kouřili ve vyhrazeném prostoru. Jak vyplynulo z dalšího šetření (rozhovory se svěřenci, pedagogickými a provozními pracovníky), svěřenci mohou kouřit bez omezení věku, aniž by na ně bylo působeno vzděláváním zaměřeným na škodlivost kouření. Není jim byla objasňována škodlivost kouření, vysvětlovány zásady zdravého způsobu života a nejsou vedeni ke zdraví prospěšnému využívání volného času. Dochází tak k porušení § 3 zákona č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů, tím, že pracovníci ústavu neprovádí výchovu k ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi včetně kouření.

Ústav nezaměstnává etopeda ani psychologa, systematická spolupráce s odbornými pracovišti speciálně pedagogického charakteru nebyla doložena.

Pedagogičtí pracovníci se snaží o zjišťování sociálně patologických jevů. Z předložených dokladů vyplývá, že především jsou sledovány agresivní projevy. V této oblasti ústav úzce spolupracuje s Policií ČR.

Z dostupných písemných materiálů vyznívá orientace pracovníků na represivní složky výchovy. V průběhu inspekce byl pozorován rozdíl v přístupu vychovatelů ke svěřencům z pohledu motivujících a stimulačních metod práce, který souvisel s mírou jejich odborné erudice a osobnostních vlastností.

Dočasné vyloučení z kolektivu podle § 17 odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 64/1981 Sb., realizovali pracovníci ústavu dle knihy *Evidence svěřenců dočasně vyloučených z kolektivu* (dále jen evidence) naposledy v lednu roku 2000. Některé důvody vyloučení, zachycené v evidenci, nejsou v souladu s ustanovením uvedeného právního předpisu - tedy porušení povinností stanovených vyhláškou nebo Vnitřním řádem. Dne 28. dubna 1999 byl jeden svěřenec umístěn na výchovné izolaci, v evidenci je uveden důvod „29. 4. 1999 jede k soudu, tak aby byl v pořádku,“. Dne 30. ledna 2000 je v evidenci uveden důvod umístění dalšího svěřence „pro potřebu Policie ČR - vytěžení, notorický útěkář,“. Uvedené důvody nekorespondují s ustanovením Vnitřního řádu, který jako důvod umístění na výchovné izolaci stanoví vážný kázeňský přestupek. Dne 12. března 1999 jsou v evidenci zapsáni dva svěřenci, z toho jeden „na vlastní žádost umístěn na výchovné izolaci,“. Záznam však pokračuje pouze o jednom

z nich, ze zápisu nevyplývá jeho totožnost. Evidence není protokolárně vedena (nejsou číslovány strany, chybí podpis svěřence stvrzující řádný průběh výkonu opatření, který vyžaduje Vnitřní řád). V době inspekce byla výchovná izolace ve značně zanedbaném stavu.

Byl zaznamenán relativně vysoký stupeň důvěry svěřenců k řediteli ústavu a některým vychovatelům, což potvrdily rovněž rozhovory se svěřenci.

Vzhledem k absenci jednotného postupu vychovatelů k reedukačnímu procesu a zjištěným nedostatkům v průběhu výchovného působení je uvedená oblast hodnocena jako pouze vyhovující.

Další aktivity, které významně ovlivňují reedukační a resocializační činnost školského zařízení

Svěřenci se účastní kulturních a sportovních akcí pořádaných jinými subjekty (běh Terryho Foxe, závody v letech na lyžích v Harrachově, kulturní představení ve Dvoře Králové nad Labem apod.).

Pro rozvoj talentu, nadání a osobních zájmů chlapců vytváří vedení příznivé podmínky. Svěřenci mohou navštěvovat podle svého zájmu keramický kroužek, posilovnu ve městě, mají přístup k internetu (mimo ústav), vychovatelé podporují religiózní zaměření jednoho z chlapců.

V rámci školského zařízení však nejsou zabezpečovány aktivity vedoucí k výchově a rozvoji schopností svěřenců smysluplně a účelně trávit volný čas.

V době hlavních prázdnin vyjíždějí pravidelně chlapci s vychovateli na zátěžový cyklistický čtrnáctidenní výlet do některého z obdobných zařízení v republice.

Vedení ústavu umožňuje stáže a odbornou praxi studentům středních škol.

Z řízeného rozhovoru s pracovníky ústavu vyplynula jejich úzká spolupráce s dalšími subjekty participujícími na výchovně vzdělávacím procesu a jeho organizačním zajištění (Policie ČR, okresní úřady - referáty sociálních věcí, Město Hostinné, stavební firmy v okolí apod.).

V okresním tisku byla v minulém roce velmi příznivě hodnocena účast chlapců při odstraňování škod způsobených povodní.

Ústav umožňuje rozvoj talentu a nadání svěřenců, vytváří podmínky pro účast na dalších aktivitách ovlivňujících reedukační a resocializační činnost. Určité rezervy jsou spatřovány v rozvoji schopností efektivně trávit volný čas. Oblast dosahuje velmi dobré úrovně.

Výsledky reedukace a resocializace

Četnost útěků ze zařízení byla v roce 2000 relativně vysoká. Dle *Evidence útěků* došlo k 74 útěkům, na kterých se podílelo 28 svěřenců, z toho v šesti případech se jednalo o pozdní návrat z dovolenky. Doba útěku byla v 61 případě delší než tři dny.

Vzhledem k tomu, že nejsou zpracovány individuální plány ani není pravidelně prováděno hodnocení svěřenců pro potřeby reedukačního procesu, nelze zjistit výsledky výchovného působení či změny v hierarchii hodnot.

Negativní projevy svěřenců jsou sledovány a zaznamenávány v evidenci vedoucího vychovatele, z dostupné dokumentace nevyplývá způsob jejich řešení vyjma případné spolupráce s Policií ČR v závažnějších případech.

Interakce a komunikace mezi svěřenci a pedagogy nevykazovala v době inspekce prvky hostilních projevů, v dokumentaci se však znaky agresivity objevují. Jak již bylo uvedeno výše, svěřenci projevovali otevřený vztah vůči řediteli ústavu a některým vychovatelům, rovněž tak k

určitým provozním zaměstnancům.

Katamnestické sledování není dokladováno.

Na základě kritérií sloužících ke sledování výsledků reedukačního a resocializačního procesu lze konstatovat, že tato oblast vykazuje pozitivní i negativní zjištění zhruba v rovnováze. Oblast je hodnocena jako průměrná.

Celkové hodnocení kvality reedukace a resocializace

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje pouze necelá třetina vychovatelů. Materiální podmínky umožňují realizaci sportovních aktivit, zabezpečení výchovného procesu v dalších oblastech však nedosahuje potřebné úrovně. V psychohygienických podmínkách byly shledány relevantní nedostatky.

Reedukační a resocializační program ústavu je sice v základních dokumentech vymezen, jeho aplikace však vykazuje závažné prvky nedůslednosti a nesystematičnosti. Vedení projevuje snahu o otevřenost systému vnějším vlivům, spolupracuje s rodinami svěřenců.

Výchovný proces doplňuje řada aktivit převážně sportovního charakteru. Výsledky převýchovy jsou na základě dostupných materiálů a sledovaných kritérií průměrné.

Kvalita reedukace a resocializace je celkově hodnocena jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce byla hodnocena činnost středního odborného učiliště a praktické školy v oblasti odborného výcviku.

Odborný výcvik

Řízením odborného výcviku je pověřen vedoucí učitel a jeho kompetence jsou uvedeny v pracovní náplni. Obsahuje úkoly zaměřené do oblasti teoretické výuky a odborného výcviku:

- zabezpečuje výběr vhodného zařazení žáků do odborného výcviku,
- podílí se na zabezpečování smluv a jedná s odborníky stavebních společností, u kterých žáci školy vykonávají odborný výcvik,
- kontroluje mistry odborného výcviku,
- řídí vyučující všeobecných předmětů,
- zabezpečuje plným úvazkem teoretickou výuku.

Hospitace se uskutečnila u dvou skupin dvouletého oboru 36-67-H/002 Stavební výroba a 78 62-C/002 Praktická škola se zaměřením pro stavební výrobu. Proběhla za přítomnosti ředitele a příslušných mistrů odborného výcviku (dále MOV) na stavbě hotelu ve Vrchlabí a firmě Dřevobrus Klášterská Lhota.

Odborný výcvik zabezpečují dva MOV. Vzdělání je uvedeno v následující tabulce:

Zařazení	celkový počet	vyučen	ÚSO	DPS	speciální pedagogika	studuje
MOV	2	2	0	0	0	0

Z tabulky vyplývá, že MOV nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tím je porušován § 51 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., dále § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., a dále § 1 a § 2 odst. 4 vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.

Výuka je dle předloženého rozvrhu zabezpečována v týdenních cyklech. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá předloženým učebním osnovám. Tematické plány jsou zpracovány a uloženy u vedoucího učitele a MOV.

Předložené učební dokumenty učebního oboru 36-86-0 Stavební výroba (dle JKOV) schválené MŠ ČR dne 8. 12. 1986 pod čj. 15 826/86-220, nejsou pro první ročník již v platnosti. Tím došlo k porušení odst. 1 § 39 zákona č. 29/1984 Sb.

Nové učební dokumenty 36-67-E/003 Stavební výroba (dle KKO) byly schváleny MŠMT ČR dne 28. 6. 2000 a vydány pod čj. 13 255/2000-23 s platností od 1. 9. 2000 počínaje prvním ročníkem.

Žákům je po nástupu do ústavu předáno základní vybavení pro činnost na stavbách. Další potřebné nářadí a zařízení pro plnění tematických celků je žákům předáno na pracovištích. Výuka ve školním roce 2000/2001 je zajišťována na šesti pracovištích. Smlouvy o zabezpečení odborného výcviku žáků byly předloženy pouze od tří firem.

Plánování a příprava výuky závisí na dohodách a pracovních možnostech na dohodnutých pracovištích a stavbách. V den hospitace byla žákům úvodem předána informace o jejich rozdělení a následném rozvozu na dvě pracoviště. Žákům byly zadány individuální úkoly, na kterých samostatně pracovali pod dozorem MOV.

Žáci si osvojují praktické znalosti, získané v odborných předmětech teoretického vyučování. Učí se používat různé pracovní pomůcky, nářadí, stroje a zařízení. Výchovně vzdělávací cíle nejsou MOV řádně stanoveny. Zadané úkoly navazují na získané teoretické a dosavadní praktické zkušenosti. MOV sledují výsledky výuky z hlediska zpracování a kvality práce. Vedou žáky k osvojování základních dovedností. Snaží se je vychovávat k důslednosti při dodržování zásad bezpečnosti práce.

Při vlastní pracovní činnosti provádějí MOV průběžnou kontrolu a v případě zjištěných nedostatků upozorňují žáky na chyby, kterých se dopouštějí.

Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a zadaný časový úsek byl efektivně využíván. Závěr učebního dne byl proveden velmi stručným rozbořením zjištěných nedostatků po příjezdu do budovy školy.

Motivačním prvkem byl především individuální přístup k žákům, jejich samostatná činnost a vhodná produktivní práce. Pro plnění úkolů nebo ukončení jednotlivých pracovních činností nebylo zadáno přibližné časové ohraničení. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti.

Komunikativní schopnosti jsou rozvíjeny především při řešení problémového úkolu a otázkami MOV při plnění zadaných úkolů. V případě potřeby je diskutovaná problematika vysvětlena žákům především v teoretické výuce odborných předmětů. Psychohygienické zásady byly v průběhu inspekce při odborném výcviku dodržovány. Vztah k výuce je individuální, především dle vlastností a zájmu samotných žáků.

Při hospitacích byla zjištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky.

Pro evidenci plnění výuky jsou používány starší deníky evidence odborného výcviku (dále DEOV). Plnění tematických celků jednotlivými žáky je průběžně zaznamenáno pouze heslovitě, chybí přesná specifikace pracovních činností. Zjištěné nedostatky v zápisech byly projednány s příslušným MOV a průběžně odstraněny (psaní kódu učebního oboru, účast žáků při plnění tematických celků, škrtání a přeškrtnutí již zapsaných údajů bez uvedení podpisu pedagogického pracovníka, který tuto změnu provedl). Evidence hodnocení žáků MOV je

průběžně vedena v DEOV. Individuální nebo skupinové hodnocení nebylo v průběhu hospitace zaznamenáno.

Vedoucí učitel, vzhledem k zajišťování plného úvazku v teoretické výuce a dalším zadaným pracovním úkolům, neprovádí kontrolní ani hospitační činnost odborného výcviku. Ředitel školy dle vlastního vyjádření provádí denní kontrolu v zařízení i hospitační činnost na pracovištích bez vedení písemných záznamů.

Směrnice pro odměňování žáků za produktivní práci není vedením školy zpracována. Žákům jsou dle výsledků na pracovištích předávány odměny za produktivní práci. Odměňování je prováděno za jednotlivé měsíce a žáci jejich převzetí potvrzují svým podpisem. Evidence je vedena ekonomickým úsekem školy.

Proškolování žáků v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany je průběžně prováděno. V zápisech byly zjištěny nedostatky v chybějících podpisech žáků 1. i 2. ročníků.

Nežádoucí chování žáků je dle potřeby usměrňováno ředitelem a MOV, především domluvou a vysvětlením případných důsledků nevhodného chování na pracovišti odborného výcviku.

Hodnocení kvality vzdělávání

V plánování a přípravě výuky jsou pozitivní a negativní zjištění zhruba v rovnováze, tato oblast je průměrná. Materiální a psychohygienické podmínky jsou průměrné, stejně jako veškeré další sledované oblasti výchovně vzdělávacího procesu při odborném výcviku. Rezervy má škola v personálním obsazení výuky, které jsou pouze vyhovující.

Celková úroveň výuky odborného výcviku sledovaných učebních oborů je průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry ředitele ústavu byly předmětem řízeného rozhovoru, neboť písemně zpracovaný materiál nebyl předložen. Hlavními cíli výhledového charakteru v materiální oblasti je provedení vnějších omítek budovy ústavu a zakoupení osmimístného automobilu pro efektivnější zajištění výjezdů s výchovnými skupinami (doposud ústav vlastní autobus, jehož provoz je dle sdělení ředitele neefektivní). Dalším cílem je motivovat pedagogické pracovníky tak, aby zahájili studium speciální pedagogiky. V organizační oblasti nechystá ředitel žádné významné změny, výchovně vzdělávací proces hodlá rozšířit o aktivní spolupráci s místní základní uměleckou školou.

Dokument psaný rukou s názvem *Roční plán práce 2000-2001* (dále jen roční plán) vyjmenovává aktivity rozšiřující výchovně vzdělávací program, uvádí měsíc konání a odpovědného pracovníka. Nezajišťuje kontinuitu pedagogického procesu, nebyl předložen doklad o seznámení pracovníků s jeho obsahem. Vzhledem k tomu, že roční plán neobsahuje plánování výchovné práce, jedná se o nedodržení článku 6 odst. 1 písm. b) instrukce MŠ ČSR č. 29, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a která byla vydána dne 31. července 1981 pod čj. 20 926/81-20.

Výroční zpráva za šk. r. 1999/2000 (dále jen výroční zpráva) obsahuje údaje požadované § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb. Výroční zpráva má sebeevaluační charakter, některé sledované oblasti jsou dle zjištění ČŠI nadhodnoceny (seznamování chlapců s možnostmi naplnění volného času, používání výchovné izolace apod.). Ve výroční zprávě jsou zveřejněny

osobní údaje zaměstnanců, aniž by ředitel doložil písemný souhlas dotčených osob s tímto úkonem. Dochází tak k rozporu s § 5 odst. 4 a 5 a dále s § 15 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Ředitel dále dle dostupných materiálů a informací neprojednal výroční zprávu na poradě pracovníků, jak mu ukládá § 17g zákona č. 564/1990 Sb.

Týdenní programy výchovných skupin nebyly v době inspekce na aktuální týden k dispozici. Při namátkové kontrole bylo zjištěno, že plány nejsou vypracovávány na všechny dny kalendářního týdne - např. v měsíci lednu 2001 chyběly plány výchovné činnosti u 2. skupiny celkem v 10 dnech. Plánování je prováděno nahodile, střídající se vychovatelé na jejich sestavení neparticipují. Jsou uváděny ve značné míře režimové momenty (kontrola skříněk, pohovor s oddílem, úklidy apod.). Případná činnost je plánována bez bližší specifikace a uvedení výchovného cíle (kovaná na hřišti, tábornické soutěže, testy apod.). O formálnosti plánování svědčí například program činnosti vychovatele dne 7. ledna u 2. výchovné skupiny, kdy na dobu služby od 9.00 do 21.00 hodin je v plánu uvedeno „ranní a dopolední činnost, turistická vycházka, večerní úklidy, hodnocení, organizované volno,..“ Dle sdělení vedoucího vychovatele předkládají vychovatelé každý den ke kontrole písemné přípravy. Při namátkové kontrole nebyla tato skutečnost potvrzena (denní příprava na aktuální den jednoho z vychovatelů nebyla vypracována, staré přípravy nebyly parafovány vedoucím vychovatelem). Jiné součásti plánovacího systému výchovně vzdělávacího procesu nebyly předloženy.

Plánování reedukačního a resocializačního procesu ústavu není pojato jako ucelený systém plánů sloužící k naplnění výchovných cílů. Převažují prvky nahodilosti a formálnosti bez dalšího efektivního využití. Oblast je hodnocena jako pouze vyhovující.

Organizování

Ředitel pracuje v ústavu od roku 1972, původně jako vychovatel, do stávající funkce byl jmenován v roce 1992 na základě konkurzního řízení. Pro výkon funkce splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Kompetence pracovníků jsou vymezeny ve Vnitřním řádu, ve kterém je rovněž uvedeno organizační schéma. Organizační struktura vytváří předpoklady pro účinné vedení ústavu, tyto však vzhledem k nedostatkům v plánování a kontrolní činnosti (viz str. 13, kapitola Kontrolní mechanismy) nejsou využívány. Vnitřní řád je pracovníkům k dispozici, prokazatelný doklad o seznámení s jeho zněním však nebyl doložen, jak již bylo zmíněno výše.

Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení, který vydalo MŠMT ČR dne 15. dubna 1996 pod čj. 16 969/96-42, není umístěn na vhodném místě, přístupném všem zaměstnancům. Ředitel nedoložil splnění povinnosti vyplývající z článku 20 uvedeného předpisu, týkající se seznámení pracovníků s jeho vydáním.

Součástí organizačního zabezpečení provozu ústavu jsou porady, které se konají jednou za dva týdny, účastní se jich kromě vedení ústavu rovněž učitelé a vychovatelé. Jak vyplývá ze zápisů, předávají se na nich aktuální informace, řeší se organizační záležitosti. Přidělování úkolů však není jednoznačné a termínované. Vzhledem k tomu, že tyto porady jsou prakticky jediným způsobem k zajištění jednotnosti postupů a plnění výchovných cílů v aplikovaném výchovně vzdělávacím systému, nemají charakter porad pedagogických - sledování chování a prospěchu svěřenců není hlavním bodem jednání. Zápisy jsou podepsány zúčastněnými.

V rámci orientační inspekce byla namátkovým způsobem kontrolována některá povinná a další dokumentace ústavu vedená ve školním roce 2000/2001:

- *Vnitřní řád* obsahuje podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací práce v zařízení a z toho vyplývající práva a povinnosti svěřenců. Chybí však ustanovení týkající se práv

a povinností zákonných zástupců, čímž není respektováno znění § 14 odst. 3 vyhlášky č. 64/1981 Sb. Z vnitřního řádu dále vyplývá povinnost hradit škodu způsobenou svěřencem z nedbalosti do její skutečné výše, což je v rozporu s § 16 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 64/1981 Sb., podle něhož hradí svěřenec škodu do výše jednoho měsíčního příjmu.

- *Osobní spisy svěřenců* jsou vedeny pečlivě, obsahují všechny potřebné náležitosti vyjma prokazatelných dokladů o souhlasu spádového diagnostického ústavu s umístěním do zdejšího ústavu. Tím není respektováno ustanovení § 21 odst. 1 vyhlášky č. 64/1981 Sb., dále I. části, odst. 1) pokynu MŠMT ČR školským zařízením pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy čj. 13 649/95-24 ze dne 9. května 1995 a dále čl. 2 odst. 1) pokynu MŠMT k upřesnění činností školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy čj. 25 503/98-24 ze dne 3. února 1999.
- *Evidence kapesného* - kapesné je vypláceno dle namátkové kontroly v souladu s vyhláškou č. 247/1996 Sb. Ve Vnitřním řádu však nejsou uvedena výchovná hlediska pro diferenciaci jeho výše v rámci daných limitů (viz výše).
- *Kronika* je vedena, jsou v ní zaznamenávány a dokumentovány některé z aktivit ústavu.
- *Personální dokumentace* obsahuje pracovní smlouvu, výpis trestního rejstříku, platový výměr, podepsanou náplň práce, doklady o dosaženém vzdělání.
- *Knihy úrazů* je vedena trojmo - zvlášť pro svěřence, pedagogické pracovníky a provozní zaměstnance. Knihy nejsou vedeny protokolárně (nejsou číslovány strany apod.), poslední zaznamenaný úraz svěřence ze dne 24. března 1998, poslední zaznamenaný úraz pracovníka ze dne 1. března 1999.
- *Knihy úředních návštěv* je vedena bez formálních náležitostí, poslední zápis dne 8. září 1998.
- *Jednací protokol* je veden jako kniha došlé a odeslané pošty, interní dokumenty zásadní důležitosti nejsou označeny číslem jednacím, což ztěžuje jejich identifikaci a nevytváří předpoklady pro jejich nezaměnitelnost a odbornou správu písemností vzešlých z činnosti ústavu (viz § 6 odst. 1 zákona č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů).
- *Označení budovy ústavu* vykazuje známky značného opotřebení a nerespektuje ustanovení článku 7 odst. 2) instrukce MŠ ČSR č. 29 čj. 20 926/81-20.
- *Protokoly o provedených kontrolách* - jsou zakládány.

Míra výchovné práce vychovatelů a vedoucího vychovatele je dle *Rozvrhu služeb* v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Ředitel ústavu dle uvedeného nařízení vlády má povinnost 8 hodin přímé výchovné práce či vyučovací povinnosti, kterou však naplňuje pouze do výše 6 hodin týdně. Dle vlastního vyjádření se účastní dalších aktivit se svěřenci, což však nebylo dokladováno. Tím dochází k porušení uvedeného právního předpisu.

Aplikovaný informační systém je otevřený vůči zákonným zástupcům (viz výše). Svěřencům jsou sdělována důležitá oznámení prostřednictvím vychovatelů či přímo ředitelem ústavu. Aktuální informace jsou předávány pedagogickým pracovníkům prostřednictvím *Hlavní knihy*, která je umístěna ve sborovně ústavu.

V kvalitě a funkčnosti organizačního uspořádání ústavu a jeho informačních systémů jsou pozitivní a negativní zjištění zhruba v rovnováze. Evidence svěřenců a personální dokumentace jsou pečlivě vedeny, informační toky jsou funkční. Zásadními nedostatky

v této oblasti jsou nenaplněny míry výchovné práce ředitele ústavu, neprokazatelnosti seznámení pracovníků a svěřenců s Vnitřním řádem a nedoložitelnosti souhlasu spádového diagnostického ústavu s umístěním svěřenců, který má být uložen v jejich osobních spisech. Oblast je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Činnost ústavu je operativně řízena nezbytným každodenním kontaktem všech pracovníků. Systém vedení je založen na snaze o motivování a získávání spolupracovníků pro daný cíl. Vedoucí pracovníci používají při vedení lidí převážně demokratický styl řízení. Operativní řízení jako celek se jeví jako funkční, pružné a účinné. Ve čtrnáctidenních cyklech jsou svolávány porady, na kterých jsou řešeny a kontrolovány dlouhodobější úkoly.

Vedení ústavu se snaží optimálně využívat případné tvořivosti a iniciativy pracovníků. Další vzdělávání je podporováno, avšak ze strany pracovníků školy není v současné době zájem.

Dokument *Vnitřní platový předpis* kromě pravidel pro zařazení pracovníků do platových tříd a stupňů určuje kritéria a limity pro stanovení zvláštního příplatku. Doklad o seznámení pracovníků s uvedeným dokumentem nebyl předložen.

Kritéria pro stanovení osobního příplatku provozním pracovníkům jsou zveřejněna. Kritéria pro stanovení nadtarifních složek platu pedagogických pracovníků nejsou vypracována.

Osobní příplatky jsou jednotlivým pracovníkům přiznávány v diferencované výši, důvody jejich přiznání nejsou písemně zdůvodněny. Absence jednoznačných pravidel pro přiznávání nenárokových složek mzdy nepřispívá k nastolení příznivějšího interpersonálního klimatu.

Vnitřní řád obsahuje popisy pracovních činností jednotlivých pracovníků a zároveň zhodnocuje dosažené vzdělání. Hodnocení a oceňování pracovních výsledků zaměstnanců je prováděno pololetně, písemný záznam není archivován.

Sebehodnocení školy se provádí jedenkrát ročně při závěrečném jednání pedagogické rady a je podkladem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy za příslušný školní rok.

V průběhu inspekce byla zjištěna nízká míra souhlasných postojů (loajality) zaměstnanců vůči vedení ústavu. Interpersonální atmosféra nebyla na základě subjektivních zjištění příznivá.

Systém vedení a motivování pracovníků je průměrný.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti v rámci ústavu není zpracován v písemné podobě. Povinnost kontroly vyplývá z pracovních náplní jednotlivých řídicích pracovníků. Kontrola výchovně vzdělávacího procesu nebyla doložena. Dle vyjádření ředitele je kontrola prováděna každodenně osobním kontaktem bez písemného záznamu. Kontrola pracovišť je realizována ředitelem školy a mistry odborného výcviku. Provozní úsek je sledován průběžnými kontrolami ekonomického i hospodářského zaměření.

Kontrolu pedagogické dokumentace provádí vedoucí učitel v teoretické i praktické výuce. Případné zjištěné nedostatky s vyučujícími ihned projedná. Stejný postup volí při kontrole deníků evidence odborného výcviku, jehož řízení má v kompetenci. Proškolení v oblasti bezpečnosti práce zabezpečují MOV.

Systém a kvalitu kontrolní a hospitační činnosti nelze posoudit vzhledem k absenci písemných podkladů.

Z rozhovoru s MOV vyplynulo, že kontrolní činnost je spíše neformálního charakteru, která se

uskutečňuje prakticky každodenně a veškerá zjištění jsou okamžitě projednávána. Výsledky kontrol jsou projednávány s pracovníky a přijímána případná okamžitá opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Analýza výsledků je projednána na poradách školy.

Vedoucí učitel má zpracovány potřebné podklady pro kontrolní a hospitační činnost, která však není využívána.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Na základě zjištěných skutečností je kvalita řízení hodnocena celkově jako průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kapacita zařízení	36
Evidenční stav	33
Počet výchovných skupin	2
Počet svěřenců fyzicky přítomných na zařízení	19
Počet svěřenců na útěku	10
Počet svěřenců podmíněčně propuštěných	1
Počet svěřenců ve vazbě	2
Počet svěřenců doma (nemoc)	1
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	30
Počet svěřenců s nařízenou ochrannou výchovou	3
Počet svěřenců s prodlouženou ústavní výchovou	1

Výchovná skupina	Počet svěřenců	Žáci SOU	Žáci PŠ	Jiné učiliště
1.	17	11	5	1
2.	16	5	10	1
Celkem	33	16	15	2

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	0
Zástupce ředitele, vedoucí v.	1	0
Mistři odborného výcviku	2	0
Učitelé	3	1
Vychovatelé	6	1
Pomocní vychovatelé	2	0

Psycholog, etoped	-	-
Sociální pracovníce	1	1
Ostatní zaměstnanci	10	8
Celkem	26	11

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 10. února 1992, bez čj.,
- Dodatek ke zřizovací listině ze dne 30. listopadu 1994, čj. 26.247/94 - 60,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 35 249/98-21 ze dne 29. prosince 1998,
- Jmenovací dekret ředitele ze dne 17. února 1992 čj. 11.571/92-24,
- Výroční zpráva za šk. r. 1999/2000 ze dne 15. září 2000, bez čj.,
- Vnitřní řád ze dne 1. září 1995, bez čj.,
- týdenní programy výchovné práce ve školním roce 2000/2001,
- Hlavní kniha - denní záznamy ve školním roce 2000/2001,
- evidence a osobní spisy svěřenců ve školním roce 2000/2001,
- evidence kapesného ve školním roce 2000/2001,
- evidence útěků ve školním roce 2000 a 2001,
- evidence svěřenců dočasně vyloučených z kolektivu,
- evidence negativních projevů svěřenců ve školním roce 2000/2001,
- Roční plán práce 2000 - 2001 ze dne 30. srpna 2000, bez čj.,
- Kronika ústavu,
- zápisy z porad konaných ve školním roce 2000/2001,
- Rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001,
- Rozvrh služeb vychovatelů ve školním roce 2000/2001,
- Popis pracovních činností vedoucího učitele a mistrů odborného výcviku,
- personální dokumentace pracovníků ústavu,
- Vnitřní platový předpis, nedatováno, bez čj.,
- Kniha úrazů,
- Kniha úředních návštěv,
- Jednací protokol,
- protokoly o provedených kontrolách,
- označení budovy ústavu,
- učební osnovy praktické školy s dvouletou přípravou 63-42-2 vydané MŠMT ČR dne 14. 5. 1993 pod čj. 16 735/93-24 s platností od 1. září 1993,
- učební osnovy stavební výroba 36-86-0 schválené MŠ ČSR dne 8. 12. 1986 pod čj. 15 826/86-220,

- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem,
- dotazník pro ředitele před inspekcí vyplněný ředitelem,
- Inspekční zpráva ze dne 28. listopadu 1996, čj. K-09-05/9697-47/Bk-i,
- Inspekční zpráva ze dne 10. září 1998, čj. 095 386/98-5060.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Reedukační a resocializační program je jasně deklarován.
- Systém je v dostačující míře otevřen vnějším vlivům.
- Pracovníci přistupují k žákům a svěřencům individuálním způsobem.
- Velmi dobrá spolupráce s rodinami svěřenců.
- Na výchovně vzdělávacím procesu se v přiměřené míře podílejí rovněž nepedagogičtí pracovníci.
- Evidence a osobní spisy svěřenců jsou pečlivě vedeny.
- Informační systémy jsou funkční.

Negativa:

- Deklarovaný reedukační a resocializační program není důsledně uplatňován v rámci převýchovného procesu (sledování diagnostické a terapeutické péče, fázování převýchovného procesu, péče o pozitivní komunikaci ve výchovné skupině, dodržování řádu a režimu ústavu apod.).
- Nejsou využívány základní zdroje korekce chování.
- Roztříštěnost výchovných postupů ze strany pedagogických pracovníků, povrchnost při přípravě týdenních programů výchovných skupin a absence individuálních plánů v systému převýchovného procesu se odráží v nekoordinovaném vedení výchovně vzdělávacího procesu, v jeho nesystematičnosti, nahodilosti a nedůslednosti.
- Plánování reedukačního a resocializačního procesu není pojato jako ucelený systém plánů sloužících k naplnění výchovných cílů.
- Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje pouze třetina vychovatelů, nesplňuje žádný mistr odborného výcviku.
- Materiální zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu a psychosociální podmínky ústavu neumožňují v plné míře realizovat deklarované cíle převýchovy.
- Nejsou prováděny odborné činnosti etopedického charakteru (modelové situace, sociální trénink, psychoterapeutické techniky apod.).
- Není zřízena samospráva svěřenců.
- Kritéria pro stanovení výše kapesného v rámci daného limitu nejsou stanovena.
- Není zpracován plán kontrolní a hospitační činnosti, kontrola průběhu výchovně vzdělávacího procesu je neprokazatelná.
- Nedostatečně materiálně vybavená výchovná izolace, nedostatky ve vedení evidence

a sporné důvody při realizovaném umístění svěřenců zpochybňují oprávněnost zřízení výchovné izolace v systému reedukačního procesu.

- Výuka prvních ročníků odborného učiliště je prováděna dle neplatných učebních dokumentů 36-86-0 Stavební výroba (dle JKOV) schválené MŠ ČSR dne 8. 12. 1986 pod čj. 15 826/86-220.
- Ve vedení povinné a další dokumentace se objevují formální nedostatky i závažnější chyby (např. není jednoznačně doložen souhlas spádového diagnostického ústavu s umístěním svěřence).
- Ředitel nenaplnuje míru výchovné práce danou právními předpisy.
- Svěřenci a zaměstnanci nejsou prokazatelným způsobem seznámeni se zněním Vnitřního řádu.

Doporučení:

- Zabezpečit důsledné uplatňování reedukačního a resocializačního programu v každodenní činnosti ústavu,
- využívat základních zdrojů korekce chování a uplatňovat metody odborné etopedické péče v převýchovném procesu,
- stanovit kritéria pro přiznávání kapesného,
- zvýšit materiální úroveň zabezpečení plnění výchovných cílů,
- iniciovat zřízení samosprávy svěřenců,
- řešit postavení výchovné izolace v převýchovném procesu,
- odstranit nedostatky ve vedení povinné a další dokumentace,
- zpracovat směrnici školy k odměňování žáků dle vyhlášky č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků SOU, OU, U.
- pravidelně stanovovat cíl výuky v odborném výcviku a pracovních činnostech a tuto informaci předávat žákům,
- zabezpečit pracovní činnost vedoucího učitele tak, aby svoji činnost mohl provádět dle popisu pracovní činnosti,
- zavést nové deníky evidence odborného výcviku a zabezpečit jejich řádné vyplňování,
- kontrolní a hospitační činností zajistit důsledné vedení dokumentace o proškolení žáků v oblasti bezpečnosti práce,
- doplnit smlouvy s dalšími subjekty, kde je zabezpečována výuka odborného výcviku,
- v denících evidence odborného výcviku uvádět konkrétní pracovní činnost žáků,
- kontrolní a hospitační činnost vést v písemné podobě,
- odstranit další nedostatky zaznamenané v inspekční zprávě.

V průběhu orientační inspekce byl průběžně porovnáván současný stav s výsledky komplexní inspekce provedené v roce 1996 a následně inspekce provedené v roce 1998. Bylo zjištěno, že přetrvává:

- *příznivý vzájemný vztah mezi ředitelem ústavu a svěřenci,*
- *dobrá spolupráce s rodiči,*
- *orientace na sportovní aktivity,*

- *vstřícnost ředitele ústavu,*
- *nedostačující odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků,*
- *nedostatky v materiálním vybavení a vedení dokumentace výchovné izolace (ta je sice vymalovaná a opatřena nášlapným WC, světlo však je rozbité, v místnosti je nepořádek),*
- *nesledování kauzistik svěřenců,*
- *formální nedostatky ve vedení povinné a další dokumentace ústavu,*
- *povrchnost zpracování týdenních programů výchovné práce,*
- *deklarovaný reedukační a resocializační systém je nadále promyšlený, není však důsledně uplatňován, stále není využíváno prvků komunitního systému (nebyla doposud získána odborná erudice některého z pracovníků dalším rozšiřujícím studiem), pouze u jednoho z vychovatelů bylo pozorováno využití komunitních forem práce v odborném slova smyslu, avšak bez systémového využití ve výchovném procesu.*

Ke zkvalitnění činnosti ústavu došlo v následujících oblastech:

- *aplikovaný reedukační program věnuje větší důraz na volné vycházky svěřenců,*
- *zápisy z jednání pedagogické rady dosahují vyšší vypovídací hodnoty, přestože přidělování úkolů pracovníkům nadále není jednoznačné a termínované.*

Byly rovněž zaznamenány určité negativní změny:

- *zájmové kroužky již v zařízení nejsou realizovány,*
- *materiální vybavení doznalo výrazné opotřebovanosti.*

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje pouze necelá třetina vychovatelů a žádný z mistrů odborného výcviku, personální podmínky jsou pouze vyhovující. Materiální vybavení je hodnoceno jako průměrné (velmi dobré sportovní vybavení, avšak zabezpečení dalších složek a cílů výchovného působení neumožňuje v plné míře realizovat převýchovný proces). Psychohygienické podmínky jsou celkově hodnoceny jako pouze vyhovující.

Reedukační a resocializační systém je sice v základních dokumentech vymezen, jeho aplikace však vykazuje závažné prvky nedůslednosti a nesystematičnosti. I přes určitá pozitiva (otevřenost vnějším vlivům, spolupráce s rodinami svěřenců) neplní hlavní cíle reedukačního a resocializačního procesu a je proto hodnocen jako pouze vyhovující. Celková úroveň výuky odborného výcviku sledovaných učebních oborů je průměrná.

Plánování reedukačního a resocializačního procesu ústavu není pojato jako ucelený systém plánů sloužící k naplnění výchovných cílů. Převažují prvky nahodilosti a formálnosti bez dalšího efektivního využití. Oblast je hodnocena jako pouze vyhovující. Evidence svěřenců a personální dokumentace jsou pečlivě vedeny, informační toky jsou funkční. Přetrvávají nedostatky ve vedení povinné a další dokumentace. Není uspokojivým způsobem vyřešena funkce výchovné izolace v reedukačním systému. Vedení a motivování pracovníků dosahuje průměrné úrovně, interpersonální klima mezi pracovníky ústavu není příznivé. Kontrolní mechanismy vykazují zásadní nedostatky. Oblast řízení je celkově hodnocena jako průměrná.

*V rámci inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.
Činnost ústavu je na základě výše uvedených zjištění hodnocena jako pouze vyhovující.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Talášková	Olga Talášková v. r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Kadlec	Jaroslav Kadlec v. r.

V Náchodě dne 2. března 2001

Datum a podpis ředitele školského zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. března 2001

Razítko

Ředitel školského zařízení	Podpis
Mgr. Jiří Suk	Jiří Suk v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	6. dubna 2001	093 152/01-5060
Zřizovatel:	6. dubna 2001	093 153/01-5060

Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.